Mpr nr. A063009 - - Dato : 19090716
Forfatter:
Emnegruppe: epidemier

Tekst: Dementia paralytica subs. dementia paretica. Anstalten indstiller til justitsministeriet, at der ansættes en 3die reservelæge til laboratorieundersøgelse af paresens bakteriologi, idet man henviser til udenlandske resultater. Ministeriet brevveksler med sundhedsstyrelsen og afviser forslaget. se 062-019 vedlagt artikel om emnet. svar JM journ 1909 no 6729 a (vedlagt sagen)

Mpr nr. A063010 - - Dato : 19090710
Forfatter:
Emnegruppe: Bygninger

Tekst: Bygninger. En 6" kloakledning bliver gentagne gange tilstoppet ag skal graves op for at blive renset, desuden trænger trærødderne gennem sammenføjningerne, hvorfor en istandsætning er nødvendig denne optages derfor på budgettet 1910-11.

Mpr nr. A063011 - - Dato : 19090630
Forfatter:
Emnegruppe: Personaleforhold

Tekst: Assistent på linnedstuen. Der har i årevis været problemer med at få vasken færdig, endskønt pigerne arbejder en time længere end i Middelfart og Vordingborg. Man foreslår derfor en pige af bedre stand ansat som assistent, idet man understreger at en overvaskerpige ikke kan styre tyendet, da hun er af samme klasse

SE NEDENFOR

063-009

JUSTITSMINISTERIET.

Brev-№
Journal 19 09 № 6729 a

Kjøbenhavn, den 28' September 1909.

I Anledning af den ærede Direktions Indstilling i Skrivelse af 16' Juli d. A. om Ansættelse af en 3' Reservelæge ved Sindssygeanstalten ved Aarhus særlig til Undersøgelse af den generelle Pareses Bakterier skal man efter Brevveksling med Sundhedsstyrelsen til Efterretning meddele, at Justitsministeriet ikke for Tiden finder Anledning til at tage Indstillingen til Følge.

Svend Rasmussen

/

Thiemann

Til

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Aarhus.

d. 203/1909.

Fra Direktionen den 16. Juli 1909.

Til Justitsministeriet!

Efter at Statens Sindssygeanstalter
kom paa Justitsministeriets Tilladelse til
paa Grundlag af de nærige Forhold, der gi
i gældende ved Optagelse til Sindssygeanstalt
Aarene 1906–16, Stat Statens Sindssygeanstalter i Virksomhed
tiltraadte sig at foretage Undersøgelser af Sindssygdommens Forekomst og Udbredelse
i Befolkningen, navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Arvelighed
og Degeneration, har det vist sig, at den paa det
til Budget optagne Sum til Anskaffelse af en
tiltrængt Reservelokalitet ved Sindssygeanstalten i Middelfart
ikke vil blive tilstrækkelig.

Grunden hertil er ikke saa meget den, at
de vist talstærke Vanskelighed med at
faa Lægekandidater til Tjeneste paa Sta-
tens Sindssygeanstalter, som Forholdet om, at Statens Sindssygeanstalter at kunne
skaffe Lægekræfter til at foretage Undersøgelser af de nyere Forestillinger
om Sygdommenes Opkomst og Udbredelse
Det er nemlig den mest udbredte, gam-
le Forestilling (Demens. paralytica), der
efter Datidens Forhold kunde siges at
have allerede faa vundet Indpas i Befolk-
ningen, at den kan vække Mistillid til
Anstalterne, og at der paa Grundlag af denne
Opfattelse kan findes Behandling,
som Hjælp af Undersøgelser af mange Patienter med
det "Paralytiske" kan opnaaes Kendskabet til
Sygdommens Begyndelse – medens Sygdommen
ikke kan vente Lægehjælp med Hensyn
til Iværksættelse af Behandling.

Det er imidlertid nødvendigt, at saadanne
Undersøgelser gentages under andre Forhold
end de nuværende, andre Undersøgere.
Det er Hensigten at Ansøge om Bevilling

J. nr. 203/1909

fundament med Forslag
om Anskaffelse af en
3die Reservelokalitet
Anstalten.

at anspore paa dansk Side
vore Skridt gaar i den Retning
Undersøgelser
paa Psykiatrisk Forening
Forslag paa at Tvang
Sindssygdommenes Natur
, Oprindelse og Hjælp
af Laboratoriearbejde

Undersøgelser hertigenom fort til Bekræftelse af de skotske Reagens Resultater,

tige Betydning, dels for at opnaa Patienten hen i Landet maaskee mindre kunde faa Gaven af den nye Behandlingsmetode, hvis ~~[illegible]~~ ~~maatte vise sig verkeren hertigenom~~, hvorvidt Aarhusanstaltens Overlæge sig til (Dr. Th. Mendsen). Direktionen for Statens Seruminstitutet, med ~~Forslag om at Samarbejde~~ med Anmodning om Seruminstitutets Medvirkning. ~~[illegible]~~ Til saadanne Undersøgelser. Dr. Mendsen har vist Sagen stor Interesse, og Samarbejdet mellem Statens Seruminstitut og Sindssygeanstalten med Aarhus vilde forpaaabentlig finde til Resultater af Interesse for den gjennemlige Pariser Natur og Behandling, hvis der var Mindelighed for at fortsætte dem som tidtil. Da imidlertid Seruminstitutets Personale mere og mere blive optagt af andre ~~Opgaven~~ Arbejder, som det first og fremmest er Institutets Opgave at udføre, har det maattet stanse, i alt Fald til dels, Arbejdet med Pareze-Undersøgelserne.

For at disse Undersøgelser kan fortsættes, og for at ikke det allerede udførte Arbejde skal være spildt, tillader mere sig at forestaa Ansættelse af en Læge til ved Aarhusanstalten, hvis Hovedopgave skulde være at udføre saadanne videnskabelige Undersøgelser, som fordrer en særdig Uddannelse og Øvelse og støre samlet Tid ~~til Raadighed~~, med nogen af Anstaltens Læger ~~[illegible]~~ ~~kan disponere over~~ kan til Raadighed. Seruminstitutets Direktion kan lovet, at en nog Læge, der vil uddanne sig til en saadan Plads mere fra Lægtighed og Vejledning dertil paa Institutet.

Det skal tilføjes, at det ikke alene er den fra Gange nævnte Sindssygdom, hvis Gjerdelse og Natur der er Haabom at udforske ved Laboratoriearbejder. Det mere ~~[illegible]~~ ~~i alt Fald~~ efter undersøgelser Overlæger

~~mennig~~

behuples som regel vandrejeler, af ogsaa andre Former af Undervisning skulde den efterhaanden erobre sig Ret, i det mindste paa Landet, til Lige paalagt som en ny Kommunalopgave af Betydning paa ~~samme~~ Linie med Folkeskolen og Realskolen. Epoke maaske den ogsaa Reformation til Undervisningen.

~~Kommunal Undervisningsinstitution~~. Kun Undervisningen Grund gennem sit Indhold og med Autoritet, kunde den afgive paa Statens Fællesinstitut. Som det er alle af Undervisningen og Livet af sin Virkelighed andre Grene vokse saa Fag ~~dannes~~ dannes, ~~efterhaanden~~ efterhaanden som Tiden og Livet ~~og~~ den Betydning paa Institutet kunde faa, at give Undervisningen, ~~saa~~ Resultaterne blev Praktiske.

Statens Fællesinstitut. Som det er alle af Undervisningen og Livet af sin Virkelighed andre Grene vokse saa Fag dannes efterhaanden som Tiden og Livet den Betydning paa Institutet kunde faa, at give Undervisningen, saa Resultaterne blev Praktiske.

Ligesaa lidt som den nysnævnte Undervisning af de lyttende Lærere gaaer paa Grundskolen af, ~~af~~ saaledes skiller den sig ud fra Undervisningen af de Studerende. Det synes at fremgaa af Undervisningen i Kommunal-Videnskab, at ligesaa lidt som de Forskelle passer sig paa Institutet, kan den undervisning passes ~~paa~~ paa Landet.

Det skal tilføjes, at Aarhus overtager den Forpligtelse med Undervisningen og de andre Statsanstalter om dette Forslag, som den vandt den Billigelse.

2 Hundrede Kr. foranstaaende Beløb anses at skulle ydes som Tillæg til Finansloven:

og under Revision til Dir. Skr. af 10 ds, om Kvivilkaarene for 2 Reservelag

I Henhold til foranstaaende tillader man sig at foreslaa, at der ansaettes en 3dje Reservelæge ved ~~[illegible]~~ Sundhedsvaesenet og at han overdrages ~~[illegible]~~ de med Kontrolen for Mellemmen af Skruingen af ovrige Læger Afd. IV Ansættelser i nestfølgende Kolonner med 2000 Kr. aarlig og fri Station, ~~[illegible]~~ tilføies af, at hans Tjenestetid forlænges, naar man derhos, at der tillægges ham Aldersbillag 200 Kr. efter hver 3 Aars Tjeneste til 800 Kr. og ~~[illegible]~~ man indskiller ~~[illegible]~~, at der paa Budgetforslaget for Finansaaret 19$^{10}/_{11}$ under Konto a. Lønninger opføres Lønn til en 3dje Reservelæge 2000 Kr., og at Bevilgningen til det under Konto b beregnede Antal offiercier forhøjes med 1.

Jd. 207/1909

063 - 009

SUNDHEDSSTYRELSEN

København, den 30. August 1909.

J. № 1612.
B. № 1774

Til Justitsministeriet.

Ved at tilbagesende hosfølgende, med Justitsministeriets Skrivelse af 26. f. M. - Jc I. 1909-6829- modtagne Sag angaaende Ansættelse af en tredje Reservelæge ved Aarhus Sindssygeanstalt særlig til Undersøgelse af den generelle Pareses' Bakterier, skal Sundhedsstyrelsen (Formanden, Næstformanden i Lægeraadet og Konsulenten, Dr. med. Th. Madsen) bemærke, at man i og for sig kan anbefale Forslaget om, at der ansattes en eksperimentelt skolet Læge paa Sindssygeanstalten ved Aarhus for at tage nogle af de mange herhenhørende Opgaver op, som i Øjeblikket venter paa en Løsning. Seruminstituttet er, efter hvad der er Sundhedsstyrelsen bekendt, villig til at gøre, hvad det formaar for at bibringe en yngre Læge den til Foretagelse af de paagældende Under-

der ansættes en eksperimentelt skolet Læge paa Sindssyge-
anstalten ved Aarhus for at tage nogle af de mange her-
henhörende Opgaver op, som i Øjeblikket venter paa en Lös-
ning. Seruminstituttet er, efter hvad der er Sundhedsstyrelsen
bekendt, villig til at göre, hvad det formaar for at bibringe
en yngre Læge den til Foretagelse af de paagældende Under-
sögelser fornödne specielle Uddannelse, men det er ikke
udelukket, at de nuværende daarlige Pladsforhold paa In-
stituttet kan lægge Hindringer i Vejen i saa Henseende, lige-
som det maa anses for usikkert, om man vil kunne finde
en yngre Læge, der baade har Lyst og Evner til at uddanne
sig paa denne Maade.-

P. S. V.

Gordon Norrie

1909 M. 6729b

31/8

5998

(Har først kunnet aktes 3/9)

9 3/9

Carl. G. Lörenzen
fg.

Fra Direktionen
for
Sindssygeanstalten ved Aarhus,
den 16' Juli 1909.

a

Til

J U S T I T S M I N I S T E R I E T !

Efter at Statens Sindssygeanstalter har faaet Justitsministeriets Tilladelse til paa Grund af de særlige Forhold, der gør sig gældende med Hensyn til Budgetforslaget for 1910-11, at fremkomme med et Tillæg til dette Budget, skal Aarhusanstaltens Direktion tillade sig at fremkomme med Forslag om Ansættelse af en 3' Reservelæge ved Anstalten.

Grunden til dette Forslag er ikke saa meget den ganske vist følelige Vanskelighed ved at faa Lægekandidater til Tjeneste paa Anstalterne, som Ønsket om, at der ogsaa fra dansk Side maa blive ydet et Bidrag til den nyere Tids Forsøg paa at trænge ind i Sindssygdommenes Natur og Oprindelse ved Hjælp af Laboratoriearbejde.

Den meget udbredte "generelle Parese" (Dementia paretica) har allerede i flere Aar været Genstand for ivrige Forskninger af skotske Læger, der nu hævder, at de har paavist og rendyrket den Bakterie, der er Sygdommens Aarsag, og at de paa Grundlag af denne Opdagelse har fundet en Behandling, ved Hjælp af hvilken de hos mange

et Bidrag til den nyere Tids Forsøg paa at trænge ind i Sindssygdommenes Natur og Oprindelse ved Hjælp af Laboratoriearbejde.

Den meget udbredte "generelle Parese" (Dementia paretica) har allerede i flere Aar været Genstand for ivrige Forskninger af skotske Læger, der nu hævder, at de har paavist og rendyrket den Bakterie, der er Sygdommens Aarsag, og at de paa Grundlag af denne Opdagelse har fundet en Behandling, ved Hjælp af hvilken de hos mange Patienter med "generel Parese" har opnaaet Helbredelse eller varig Bedring - medens Sygdommen hidtil har været betragtet som temmelig upaavirkelig af Behandling.

Det er imidlertid nødvendigt, at saadanne Undersøgelser gentages under andre Forhold med andre Patienter og andre Undersøgere. Dels i Erkendelse af Sagens store videnskabelige Betydning, dels for at ogsaa Patienter her i Landet snarest mulig kunde faa Gavn af den nye Behandlingsmetode, hvis Undersøgelser herhjemme førte til Bekræftelse af de skotske Lægers Resultater, henvendte Aarhusanstal-

tens Overlæge sig til Direktøren for Statens Seruminstitut, Dr. Th. Madsen, med Anmodning om Seruminstituttets Medvirkning til saadanne Undersøgelser. Dr. Madsen har vist Sagen stor Interesse, og Samarbejdet mellem Statens Seruminstitut og Sindssygeanstalten ved Aarhus vilde forhaabentlig føre til Resultater af Interesse for den generelle Pareses Natur og Behandling, hvis der var Mulighed for at fortsætte dette som hidtil. Da imidlertid Seruminstituttets Personale mere og mere bliver optaget af andre Arbejder, som det først og fremmest er Instituttets Opgave at udføre, har det maattet standse, i alt Fald tildels, Arbejdet med Parese - Undersøgelserne.

For at disse Undersøgelser kan fortsættes, og for at ikke det allerede udførte Arbejde skal være spildt, tillader man sig at foreslaa Ansættelsen af en Læge til ved Aarhusanstalten, hvis Hovedopgave skulde være at udføre saadanne videnskabelige Undersøgelser, som fordrer en særlig Uddannelse og Øvelse og større samlet Tid end nogen af Anstaltens Læger nu har til Raadighed. Seruminstituttets Direktør har lovet, at en ung Læge, der vil uddanne sig til en saadan Plads, maa faa Lejlighed og Vejledning dertil paa Instituttet.

Det skal tilføjes, at det ikke alene er den flere Gange nævnte Sindssygdom, hvis Oprindelse og Natur der er Haab om at udforske ved Laboratoriearbejder. Det maa efter medunderskrevne Overlæges Mening betragtes som meget sandsynligt, at ogsaa andre Former af Sindssygdom skyldes den af Mikrober afsondrede Gift, og der er nylig fra to tyske Læger fremkommet en Meddelelse om en ny Serumundersø-

dan Plads, maa faa Lejlighed og Vejledning dertil paa Instituttet.

Det skal tilføjes, at det ikke alene er den flere Gange nævnte Sindssygdom, hvis Oprindelse og Natur der er Haab om at udforske ved Laboratoriearbejder. Det maa efter medunderskrevne Overlæges Mening betragtes som meget sandsynligt, at ogsaa andre Former af Sindssygdom skyldes den af Mikrober afsondrede Gift, og der er nylig fra to tyske Læger fremkommet en Meddelelse om en ny Serumundersøgelse af Betydning for Spørgsmaalet om arvelig Disposition til Sindssygdom.

Disse Undersøgelser kunde ganske vist fremtræde med mest Autoritet, naar de udgik fra Statens Seruminstitut. Men det er ikke at vente, at Instituttet ved Siden af sine mange andre Opgaver ogsaa skal faa Tid til saadanne Undersøgelser. Anstaltens Overlæge har forhandlet om Sagen med Seruminstituttets Direktør og tvivler derefter ikke om, at en dygtig ung Læge ved nogen Tids Øvelse og Vejledning paa Instituttet kan lære at gøre Undersøgelserne, saa Resultaterne bliver paalidelige.

Det skal tilføjes, at Aarhusanstaltens Overlæge har forhandlet med Overlægerne ved de andre Statsanstalter om dette Forslag, som har vundet deres Billigelse.

I Henhold til foranstaaende og under Henvisning til Direktionens Skrivelse af IO' ds. om Lønvilkaarene for 2' Reservelæge tillader man sig at foreslaa, at der ansættes en 3' Reservelæge ved Sindssygeanstalten, og at han lønnes med 2000 Kr. aarlig og fri Station, og man indstiller, at der paa Budgetforslaget for Finansaaret I9IO/II under Konto a. Lønninger opføres Løn til en 3' Reservelæge - 2000 Kr.-, og at Bespisningen til det under Konto b. beregnede Antal Officianter forhøjes med I.

[signature] [signature] J. Nielsen

063 - 010

Fa Diekhoven, den 10. Juli 1909.

Til
Justitsministeriet

En 6" Ledningen, der fra Kvideafdelingerne A og B gaar igennem disse Afdelingers Kaar til Hovedledningen, har i de sidste Aar ofte vaaret tilstoppet, saaledes at man flere Gange om Aaret har været nødsaget til at grave Ledningen op for at fjærne Tilstopningerne, der fremkommer ved, at Fravidder bortfjærnes gennem Rørene sammen, breder sig og hindrer Afløbet.

For at afhjælpe disse Ulemper, og da den gamle Ledning billige er for lille, foreslaar Direktionen, at Ledningen nedlægges i en Strækning af c. 800 Fod og erstattes med en 9" glatteret Ledning, tættet med Cement. Herved vil man sikre sig mod, at Ledningen tilstoppes paa samme Maade som hidtil, og den bliver tilstrækkelig stor til at tage Afløbet.

Ifølge vedlagte Tilbud fra Entreprenørerne Løsel og Sørensen i Aarhus vil Udgiften ved Lægning af Ledningen og ved Anbringelse af

J.N. 203/1909

I Stk. Nedgangsbroen lukke sig til 2725 Kr., hvilket Beløb Direktionen tillader sig at indstille til Bevilling paa Budgettet for Finansaaret 19¹⁰/₁₁ under Kap. 10 g. B. Ekstraordinært Bygningsvæsen, Post 14.

P. d. V.

F. Hallager.

063-011

Til Austeltens Budgetforslag 1911.

a. Lønninger.

1 Assistentes af en Assistent ved Patologisk Institut for Veterinærer: Løn 200 Kr., stigende med 50 Kr. hvert 3die År indtil 300 Kr. Bespisning i Austelten. 2 Tjenestepiger.

Forøgelsen af denne Assistentstilling er nødvendig, da den nuværende Assistent ikke længer kan overkomme det stedse voksende Arbejde ved Institutet. — Det er af forskellige Grunde vil være ønskeligt at have en dannet Pige i Stedet for en alm. Tjenestepige, og da man vil komme for en billigere Løn som Tjenestepige, vore man komme for 2 Tjenestepiger, vil vi anbefale dette som det bedste. Paa de andre Statsanstalter, hvor der er en Overvagtskonstabel foruden en Assistent, men dette er meget uheldigt, idet Overvagtskonstabelen er afhængig af Kassen og som Følge deraf ikke kan udøve sin Myndighed. Respekten for Tjenestepigen i Austelten gøres Vanskelig hvorved vi ogsaa ansaa en Overvagtskonstabel, og da første mand, hvilke Ubehagligheder, der følger deraf. —

2 Køkkenkarle ved gift Løsning ligesom Vaskerkonen.

b. Bespisning.

Bespisning i 2 Klasser af overordentlig Assistent. —

c Vaskerkonens Regning.

En Forøgelse af Kartoffelmelstilskuddet af Gulerødder er nødvendig, da Patienterne i de sidste Par Aar ikke har ønsket og ikke kan undvære dem. —

f. Inventarium.

Begrundelsen for Udgiften ses af Tegningen til Forøgelsen, vi foreslaar disse nu Gennemført, da Tegningerne er blevet bedre.

Forøgelse af Udgiften 1170 Kr.

g. a. 2. Maskinvæsen:

1/ Pumpe ombygges i Asbjørns Brønd.
Kl. Enck. Eft. Tilbud.

1/ En ny Pumpe er fremstillet af Maskinist Knudsen – af over middelmådig Kvalitet. Pumpen skal kun bruges til Vanding. –

2. / Brønden ved Elektricitet / til Brugsvanding.
Kl. Enck. Eft. / Tilbud

2/ Den elektriske Installation) har det endnu ikke været muligt at faa Brønden ved Patienthjælpen. – Forbruget af Brugsvand i sommer og Høst er tiltaget, efterat alle Ophugninger og Funktionsforbedringer er blevne bragte, og Patienthjælpen bliver derfor og fremdeles –

3/ Omlægning af en Kloakledning i Kjøkkenafdeling A og B. Hovedbygning.
Kl. Lassen Hansen & Tilbud

Den nuværende Kloakledning er en 6" Ledning, den foreslaaede erstattes af en 9" Ledning af Støbt i Cement. – I de sidste 3-4 Aar har vi maattet et Par Gange hvert Aar omlægge den 6" Ledning på grund af Tilstoppelser. Ved Opgravningen har det vist sig, at Ledningen-Grøften er for lille i Diam. – og hidstoppet af Grevotter ligesom den øvrige Kloakledning i Kj. A i Aar et Par Steder. –

v. Veje og Grøfter:

Herudover asfaltbrænding af Hoved- og Sidegangene.

Asfaltbrænding, som blev lagt for c. to Aar siden, ere paa adskillige Steder ujævn. Enkelte Reparationer er nødvendige. Samtidig er det nødvendigt at omlægge og hvor meget Belægning.

Sindssygeanstalten ved Aarhus.

d. 30/6 09

Alderstillog for 19 10/11 til Opsyn og Tyende. —

200
200
200
200
166 67
100
1066,67

2 Natteragter og 4 gifte Opsynsmænd	1066 Kr.	67 Øre
3 Kvinde-Natteragter paa Mandssiden	177 "	17 "
5 D° paa Kvindesiden	277 "	50 "
33 Opsynsmænd og Koner	1300 "	00 "
35 Opsynskoner	545 "	00 "

1 Kl. = 20 Patienter à 479 Kr. 63 Øre = 9592 Kr. 60 Øre
2 " = 66 " à 375 " 21 " = 24763 " 86 "
18 Officianter à 375 " 21 " = 6753 " 78 "
3 " = 444 Patienter à 254 " 82 " = 113140 " 08 "
110 Opsyns-Of
Tjenestefolk à 254 " 82 " = 28030 " 20 "
Tillæg dei 5 Officianter à 155 " 00 " = 775 " 00 "
11 Nattevagter à 25 " 55 " = 281 " 05 "

Tael 183336 Kr 57 Øre

+ 375 21

183,711 - 78

Mandsider 36
Kvindesider 40
Tilsyn 32

Karee 108/2
110

121-396 112-53 193-67

87 13/30.12

174
87
1044
5

68
47
4

26
13
30 / 156
150
6

91
49
47

87 11/12. 6
5
22
6
528

3163
47
31586

4646 3745
4646 2925
820

130-07